

**SOCIETATEA NUMISMATICĂ
ROMÂNĂ**

**COMPLEXUL MUZEAL
„IULIAN ANTONESCU” BACĂU**

**AL XXIX-LEA
SIMPOZION NAȚIONAL DE NUMISMATICĂ**

Tezaurul de argint de la Boșoteni, jud. Bacău

**15-17 iunie 2012
BACĂU**

**SOCIETATEA NUMISMATICĂ
ROMÂNĂ**

**COMPLEXUL MUZEAL
„IULIAN ANTONESCU” BACĂU**

**AL XXIX-LEA
SIMPOZION NAȚIONAL DE NUMISMATICĂ**

PROGRAMUL COMUNICĂRILOR

**15-17 iunie 2012
BACĂU**

VINERI, 15 IUNIE

Orele 12,30

ȘEDINȚA DE DESCHIDERE

Alocuțiuni

*Elena-Lăcrămioara ISTINA, Directorul Complexului Muzeal „Iulian Antonescu” Bacău
Dr. Emanuel PETAC, Cabinetul Numismatic al Bibliotecii Academiei Române, Președintele Societății Numismatice Române*

*Dr. Ana BOLDUREANU, Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei, Chișinău,
Președintele Societății Numismatice din Republica Moldova
Autorități locale și județene*

Comunicare în plen

*Elena-Lăcrămioara ISTINA , Dr. Viorel M. BUTNARIU, Dr. Marius-Alexandru ISTINA,
Tezaurul de la Boșoteni, com. Berești-Tazlău, jud. Bacău*

Orele 13,30

*Vernisajul expoziției de medalistică **Domnitori români în poezia eminesciană**
Târgul colecționarilor*

*Lucrările întregului simpozion se vor desfășura la sediul Complexului Muzeal „Iulian Antonescu”
Bacău, din str. 9 Mai, nr. 7*

Orele 14,30 Masa de prânz

Orele 16,00

COMUNICĂRI

Secțiunea I : Numismatică antică, bizantină, medievală

Sala 13

Moderatori : Elena-Lăcrămioara ISTINA, Dr. Viorel M. BUTNARIU

GABRIEL TALMAȚCHI, Despre câteva descoperiri izolate de semne premonetare și monetae din teritoriul pontic/ About some isolated finds of premonetary and monetary objects from the area of Pontus Euxinus

AUREL VÎLCU și EMANUEL PETAC, Asupra cronologiei staterilor de aur de tip Alexandru cel Mare bătute la Istros/ The chronology of the Alexander-type staters minted in Istros

EMANUEL PETAC, Considerații cu privire la o drahmă mesambriană de tip Lysimach/ Remarks about a Lysimachus-type drachm, minted in Messambria)

COSTEL GIURCANU, O monedă autonomă tomitană descoperită în localitatea Moscu, jud. Galați/ An autonomous coin from Tomis, discovered in Moscu, Galați county)

SILVIU I. PURECE, Tezaurul de monede dyrrhachiene de la Apoș (jud. Sibiu)/ The hoard of Dyrrachium coins from Apoș (Sibiu county)

Orele 17,15 Pauză de cafea

Orele 17,30-19,30

Secțiunea I : Numismatică antică, bizantină, medievală

Sala 13

Moderatori : Dr. Adrian POPESCU, Dr. Emanuel PETAC

LUCIAN MUNTEANU, COSTEL CHIRIAC și BOGDAN MINEA, *Tezaurul cu monede de tip „Huși-Vovriești” descoperit la Huși/ The „Huși-Vovriești” hoard from Huși*

STELUȚA GRAMATICU, *Tezaurul de monede geto-dacice de la Epureni (1922/ The hoard of geto-dacian coins found in Epureni (1922)*

CRISTIAN GĂZDAC, *A 2000 years fingerprint on a counterfeited Roman silver coin*

MIHAI CORNACI și CORIOLAN CHIRICES, *Un denar emis pentru Iulia Titii/ A denarius minted for Julia Titii*

ADRIAN POPESCU, *O monedă neobisnuită de tip Provincia Dacia/ An unusual Provincia Dacia-type coin*

MIRELA COJOC și ȘTEFAN VASILIȚĂ, *Despre un tezaur de antoninieni descoperit la Sucidava (Corabia, jud. Olt)/ Some remarks on an antoniniani hoard, discovered in Sucidava (Corabia, Olt county)*

Secțiunea a II-a : Numismatică modernă și contemporană, medalistică, insignografie

Sala „Iulian Antonescu”

Moderatori : P.S. Galaction STÂNGĂ, col. Ștefan SAMOILĂ

GHEORGHE CRISTACHE, *200 de ani de la nașterea marelui om de stat și numismat Costache Negri/ Commemorating 200 years since the birth of the great political figure and coin collector Costache Negri*

ȘTEFAN DINA, *Palatul CEC – 115 ani oglindiți în medalistică/ CEC Palace – 115 years of medalistic art*

TIBERIU KELEMEN, *Congresele Societății Numismatice Române în reprezentări insignografice/ The badges of the Romanian Numismatic Society’s Congress*

CONSTANTIN DUMITRESCU, *Subiect rezervat*

IOAN SIMINICIANU, *Decorațiile generalului Gheorghe Avramescu/ The decorations of gen. Gheorghe Avramescu*

RADU TABĂRĂ, *Simbolistica insignelor de apartenență la „Organizația Pionierilor din România” (1949-1989)/ The iconography of the identification badges from Organizația Pionierilor din România (The Scouts Organization of Romania) 1949-1989*

Ora 20,00 Cina

SÂMBĂȚĂ, 16 IUNIE

Orele 10,00-11,30

Secțiunea I : Numismatică antică, bizantină, medievală

Sala 13

Moderator: Dr. Ana BOLDUREANU, Dr. Aurel VÎLCU

GABRIEL CUSTUREA, *Monedele bizantine timpurii descoperite în Dobrogea. O statistică monetară/ Early Byzantine coins discovered in Dobruđja. A monetary statistic*

DANA ANTOANETA BALĂNESCU și CONSTANTIN ZENO STOIACOVICIU, *Considerații privind repertoriul numismatic din Valea Carașului (jud. Caraș-Severin)/ Remarks about the numismatic discoveries from the Valea Carașului area (Caraș-Severin county)*

SORIN LANGU, *Câteva monede inedite sau recent publicate de pe raza județului Vaslui/ Some unknown or recently published coins from Vaslui county*

LILIA DERGAGIOVA, *Un tezaur de monedă moldovenească din primul sfert al sec. XV. Concluzii preliminare/ A hoard with Moldavian coins from the first quarter of the 15th century. Preliminary report*

TRAIAN BIȚĂ, Moneda lui Ioan-Vodă/ The coinage of Ioan Vodă

Secțiunea a II-a : Numismatică modernă și contemporană, medalistică, insignografie

Sala „Iulian Antonescu”

Moderatori: Aurelian IONESCU, Ștefan DINA

GALACTION STÂNGĂ, Subiect rezervat

ȘTEFAN SAMOILĂ, Monedele „Iluzii”/ „Illusions” Coins

**GAVRIL LAVRIG, Mihai Eminescu și Bucovina. Medalia aniversară 90 de ani : 1918-2008/
Mihai Eminescu and Bucovina: the 90 years Anniversary medal 1918-2008**

AURELIAN IONESCU, Structura colecției numismatice a Societății Numismatice Române/ The structure of the collection of the Romanian Numismatic Society

GHEORGHE CIUTACU, Colecționarea, o pasiune nobilă/ O noble passion: collecting

VIORIEL CĂPITANU, Colonelul Ioan Dogaru – cercetător, colecționar, făuritor și donator de medalii

VILICĂ MUNTEANU, Un colecționar de excepție: Relu Zanfîr Stoian – in memoriam

Orele 11,30-12,00 Pauză de cafea

Orele 12,00-13,30

Secțiunea I : Numismatică antică, bizantină, medievală

Sala 13

Moderatori: Dr. Gabriel CUSTUREA, Dr. Lilia DERGACIOVA

ANA BOLDUREANU și SILVIA IACOBESCU, Asprii otomani din secolul al XVI-lea din tezaurul descoperit în anul 1976 la Budești, com. Plopana, jud. Bacău/ Ottoman aspres from the 16th century from Budești, com. Plopana, Bacău county, found in 1976

DAN PÎRVULESCU și MARIAN NEAGU, Un tezaur monetar din secolul al XVI-lea descoperit la Slobozia, jud. Ialomița/ A monetary hoard from the 16th century found in Slobozia, Ialomița county

RAOUL M. ȘEPTILICI, Un tezaur monetar medieval inedit descoperit la Rușor, com. Pui, jud. Hunedoara/ An unpublished Medieval hoard from Rușor, com. Pui, Hunedoara county

ALINA IVĂNESCU și DAN PÎRVULESCU, Tezaurul de monede otomane din secolul al XVIII-lea descoperit la Gratia, jud. Teleorman/ The hoard of Ottoman coins from the 18th century, found in Gratia, Teleorman county

ADELAIDA CHIROȘCA, Sigiliul Biroului de Hotărnicie din Basarabia/The seal of the Territorial Office from Basarabia

NICOLETA DEMIAN, Bonuri valorice ale unor firme timișorene din colecția Muzeului Banatului din Timișoara/ Notgeld from Timișoara enterprises, kept in the Banat Museum

Orele 13,30 Închiderea lucrărilor

Orele 13,30-19,30 Excursie la Mănăstirea Bogdana. Vizitarea Colecției de Artă Religioasă

Orele 14,30 Masa de prânz

Orele 20,00 Cina

DUMINĂ, 17 IUNIE

Plecarea participanților spre centrele de reședință.

Societatea Numismatică Română mulțumește tuturor celor cărora le datorăm organizarea celui de-al XXIX-lea Simpozion Național de Numismatică. Ne exprimăm recunoștința pentru forturile participanților și ale celor care ce și-au adus aportul la organizarea expoziției și târgului.

SPONSORI:

- **ERMACOM S.R.L. BACĂU**
- **SMILE DENT S.R.L. BACĂU**

REZUMATELE COMUNICĂRILOR

Despre câteva descoperiri izolate de semne premonetare și monetae din teritoriul pontic

Gabriel Talmațchi

Cu timpul, în funcție de nivelul de dezvoltare pe care îl atingea la un moment dat o comunitate locală sau zonală, o serie de produse aflate în stare brută sau prelucrate încep să aibă o căutare mai mare pe piață, comparativ cu altele, fiind transformate ad-hoc, printr-un „joc” de împrejurări, în unități de valoare. Autorul prezintă două posibile categorii de instrumente metalice premonetare, care provin din spațiile limitrofe Pontului Euxin, sau apropiate lor, locuite de populațiile tracice, scitice și grecești.

O primă categorie o constituie cea a toporășelor de argint care erau turnate în tipare individuale. Ele ar putea fi folosite fie ca bijuterii, fie erau însemne de putere, „legate” în coliere sau purtate individual pe câte o brățară sau colan la gât. Este foarte greu de stabilit dacă aceste piese aveau rol cultic, oricum par a fi de integrat categoriei de „bunuri deosebite, cu valoare aparte”. Piese amintite sunt descoperite în Dobrogea și puteau fi produse probabil în spațiul tragic, fiind aduse pe cale comercială. În privința datării, ne-am orientat spre secolele VII-V a.Chr., fiind specifice, după părerea noastră, lumii comunităților autohtone („fizic ca arme și simbolic în tradiție”). O a doua categorie a probabilelor semne premonetare o constituie cea a unor arcuri de metal, realizat tot în variantă miniaturală. Ele ar copia modelul arcului scitic, provin din chora Histriei, și sunt turnate în tipare diferite. Și aceste par, după părerea noastră, a fi databile în cursul secolelor VII-V a.Chr. (deși unicul context arheologic valabil pentru acest tip de descoperiri ar sugera inclusiv secolul IV).

Din categoria semnelor monetae amintim un număr de șase exemplare de vârfuri de săgeți special turnate cu rol monetar. Toate exemplarele sunt de bronz și au fost descoperite fie în cursul unor săpături arheologice (Vadu, com. Corbu, jud. Constanța), fie întâmplător (Constanța, jud. Constanța, com. Pantelimonul de Sus, jud. Constanța și Slava Rusă, com. Slava Cercheză, jud. Tulcea). De remarcat este descoperirea lor fie în interiorul unui polis (Tomis), fie în cadrul unor așezări greco-autohtone de pe țărmul pontic sau din interiorul regiunii. Descoperirea lor în afara hinterland-ului colonial rămâne o excepție în cadrul celor generale pontice, iar apariția lor ocazională în așezări greco-autohtone, în mod izolat, trebuie cu atât mai mult semnalată și interpretată de la caz la caz.

Asupra cronologiei staterilor de aur de tip Alexandru cel Mare bătuți la Istros

Aurel Vilcu, Emanuel Petac

Autorii discută asupra cronologiei staterilor de aur de tip Alexandru emiși de Istros în secolul III a. Chr. Cunoscuta lucrare a lui M. J. Price clasifică 9 serii de stateri bătuți la Istros: cu ΙΣ (nr. 961), cu ΙΣ și ΔΙ (Price 962), tolbă, Α și Ε (Price 963), ΙΣ și Ε (Price 964), ΙΣ și Ε (Price 965), ΙΣ și Μ (Price 966), ΙΣ și Μ (Price 967), ΙΣ in cunună (Price 968), Κ in cunună (Price 969). Cele 9 serii de stateri, datați de M.J. Price c. 250-c. 225 a. Chr., par a reflecta o bogată activitate monetară a orașului Istros însă reexaminarea materialului numismatic și a contextului istoric impun concluzii diferite în privința producției, datării și debutului emisiunilor din aur de tip Alexandru. Piesele de tip Price 963 au fost atribuite recent unui alt atelier din Asia Mică aflată sub stăpânire seleucidă. Cu acest prilej s-a remarcat că siglele Ε și Ε care diferențiază piesele de la Price 964 și 965 reprezintă același personaj din cadrul personalului tehnic. Ștanțele de avers și revers utilizate pentru staterii de tip Price 964 și 965 sunt diferite însă de stil similar fiind realizate de același gravor. Staterii de tip Price 964 și staterii de tip Price 965 fac parte din aceeași serie dar cu ștanțe de avers și revers diferite. Emisiunile de stateri de tip Price 966 și 967, diferențiate prin prezența în aceeași poziție a siglelor Μ și Μ par să fie în aceeași situație. Până în prezent sunt cunoscute doar două piese care nu mai sunt disponibile cercetării, ambele din tezaurul de la Anadol (Pridik: 76, no. 509 and 510), cu șanse mari să fie în realitate aceeași monogramă. Mai clară este situația staterilor de tip Price 968 și 969 diferențiați prin prezența numelui orașului (ΙΣ) în cunună și respectiv monograma Κ in cunună. Din ilustrație se poate observa că pentru nr. 969 autorul a reprodus în catalog greșit monograma din cunună unde se află ΙΣ și nu Κ. Piesele de tip Price 961 (cu ΙΣ pe revers în câmp stânga) menționate pentru prima dată de Pridik dar care nu mai apar în alte descoperiri sau colecții, fac parte în realitate din seria de stateri cu ΙΣ in cunună. Verificarea publicației inițiale arată că editorul tezaurului de la Anadol descrie astfel cei 10 stateri: “ΙΣ в венке” adică “ΙΣ în cunună”. Astfel cele trei emisiuni menționate de M. J. Price la nr. 961 (ΙΣ în câmp stânga),

968 (ΙΣ in cunună) și 969 (⌘ in cunună) se reduc la una singură: cu ΙΣ in cunună. În aceeași situație par să se afle și piesele de tip Price 966 (ΙΣ și Μ) și 967 (ΙΣ și ⌘) care ar putea fi de fapt ΣΙ și ⌘ așa cum apare în lotul din licitația Hess (piesa nr. 109). Totodată până la publicarea cu ilustrație a staterului cu ΙΣ și ΔΙ pe revers (Price 962) aflat în tezaurul de la Anadol și menționat de Pridik la numărul 494 sau a altui exemplar similar, ne exprimăm rezerva asupra atribuirii sale orașului Istros. Nu este exclus să fie vorba de o descriere eronată chiar în publicația inițială și sigla care definește numele atelierului emitent să fie ΣΙ și nu ΙΣ (Sinope sau Sidon și nu Istros). În aceste condiții până la publicarea unor monede noi cu descriere și ilustrație, tabloul emisiunilor de tip Alexandru cel Mare bătute sigur de Istros se rezumă la două grupuri de piese:

1. ΙΣ în câmp stânga; ⌘ sau ⌘ în câmp dreapta (Price 964 și Price 965)
2. ΙΣ în cunună în câmp stânga (Price 961, 968-969)

Pe baza materialului numismatic cunoscut, a descoperirilor monetare și a izvoarelor scrise se arată că staterii de tip Alexandru cu ΙΣ în câmp stânga și ⌘ sau ⌘ în câmp dreapta au fost bătute la mijlocul secolului III a. Chr., în contextul conflictului dintre Istros (aliat cu Kallatis) și Byzantion, în fapt un moment din cadrul celui de-al doilea război sirian.

Considerații cu privire la o drahmă mesambriană de tip Lysimach

Emanuel Petac

Prezentăm în cele ce urmează o piesă cu un grad mare de interes, o monedă de argint din Mesambria având pe avers capul lui Alexandru, iar pe revers Atena așezată pe tron spre stânga, cu coif în câmp stânga și sub el o monogramă neclară. Moneda se află într-o colecție privată din Anglia și a fost achiziționată de pe e-Bay. Piesa are 4,01 g, 19,5 mm, iar starea ei de conservare este una medie.

Emisiunile de stateri de tip Lysimach ale cetății Mesambria se bucură de notorietate urmare a gradului lor ridicat de raritate. Nu același lucru se poate spune despre tetradrahmele aceluiași oraș, aflate în număr mare în colecții. Prezentăm cu acest prilej o piesă de argint de tip Lysimach emisă de atelierul mesambrian și care prezintă un grad sporit de interes din mai multe puncte de vedere. Pe de o parte este vorba despre o drahmă, ceea ce-i conferă statutul de unicat între piesele de acest tip, iar pe de alta modul în care este reprezentată partea inferioară a veșmântului Atenei de pe revers indică atât contemporaneitatea absolută cu staterul mesambrian cu monograma ΛΑ pe revers cât și cu staterul tomitan de tip Lysimach având pe revers sigla orașului TO și monograma AP în exergă. Considerăm că piesa face parte din prima serie de emisiuni mesambriene de tip Lysimach, emisă probabil în contextul celui de al treilea război sirian, în prima parte a anilor 40 din secolul III a.Chr.

O monedă autonomă tomitană descoperită în localitatea Moscu, jud. Galați

Costel Giurcanu

Autorul prezintă o monedă aflată în colecția personală, încă din anul 1974, o piesă emisă de Tomis în perioada autonomă, descoperită de un localnic din com Moscu, jud. Galați, în timpul lucrărilor agricole, în anul 1973. Piesa face parte din categoria celor dintâi emisiuni ale Tomisului antic, are o greutate de 11,19 gr. și un diametru de 36 mm. Piesa este într-o stare foarte bună de conservare, având o patină neagră – verzuie. Din punct de vedere al compoziția chimice se pare că este compusă dintr-un aliaj de argint, într-o proporție redusă în metal prețios.

Descrierea piesei este următoarea:

Avers: capul lui Zeus diademat spre dreapta, cu barbă, cu podoaba capilară împărțită în șuvițe, ce atârnă de jur împrejurul feței, iar partea centrală în șuvițe adunate în creștet, deasupra diademei, pe margine, cerc perlat exterior, fără sigle clar vizibile.

Revers: un vultur cu aripile strânse, înconjurată de o coroană de flori (frunze). În partea inferioară, o ramură curbată unește cele două ramuri ale coroanei, iar sub această ramură par a fi câteva litere, foarte greu lizibile. Deasupra vulturului se găsește inscripția TOMI, iar sub vultur apar literele HPO, probabil numele maestrului monetar.

În literatura numismatică, moneda este prezentată de numismatul bulgar Mousmov sub nr. 1710, probabil este o emisiune din secolele II-I î.e.n. aparținând perioadei de autonomie a cetății Tomis.

Probabil moneda a fost pierdută pe unul dintre drumurile comerciale ce leagă Dobrogea de azi cu lumea tracică din zonele înconjurătoare.

Tezaurul de monede dyrrhacheine de la Apoș (jud. Sibiu)

Silviu I. Purece

În colecția numismatică a Muzeului Național Brukenthal sunt păstrate 34 de drahme (numerele de inventar T 3249 și T 3282) ce fac parte dintr-un tezaur descoperit la Apoș (jud. Sibiu).

Teritoriul satului Apoș (comuna Bârghiș) este situat pe valea râului cu același nume, în imediata apropiere a cumpenei de ape ce desparte bazinul Hârtibaciului de cel al Târnavei Mari. Trecerea între cele două bazine hidrografice se poate face astăzi pe drumul județean 141 ce leagă orașele Agnita de Mediaș, Apoșul fiind situat la aproximativ 5 km spre est de acesta. Posibila existența a unui drum antic ce făcea legătura între văile Hârtibaciului și Târnavei Mari, care să fi trecut prin apropierea locului de descoperire a tezaurului, și a unei locuiri dacice în zonă pare a fi confirmată de descoperirea unei serii de obiecte din a doua perioadă a epocii fierului în teritoriul Apoșului.

Din cele 34 de drahme ale tezaurului am putut identifica caracteristicile tipologice pentru 32, acestea fiind emisiuni ale orașului Dyrrhachium. Este posibil ca cele două monede pentru care nu am reușit să obținem suficiente informații să fi fost bătute în mediul barbar, pornindu-se de la modelul drahmelor dyrrhachiene.

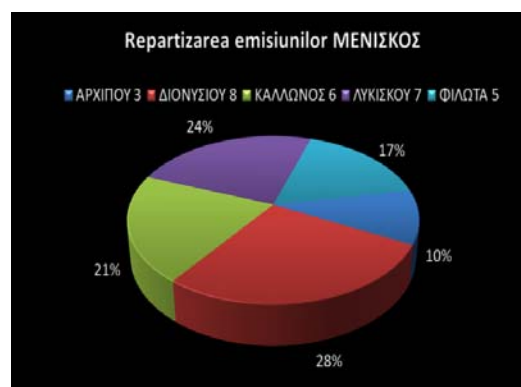
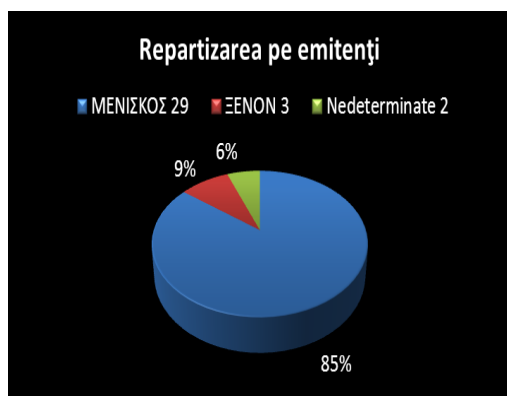
Monedele din tezaur poartă pe avers numele doar a doi magistrați monetari: ΜΕΝΙΣΚΟΣ și ΞΕΝΟΝ, încadrându-se în ultima etapă a monetăriei dyrrhachiene. ΜΕΝΙΣΚΟΣ este prezent pe 29 dintre piese (90,6%), în timp ce ΞΕΝΟΝ se regăsește pe 3 (9,4%) dintre ele.

Numele magistratului monetar ΜΕΝΙΣΚΟΣ este asociat cu numele a cinci magistrați eponimi: ΑΡΧΙΠΟΥ (3 monede), ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ (8 monede), ΚΑΛΛΩΝΟΣ (6 monede), ΛΥΚΙΣΚΟΥ (7 monede) și ΦΙΛΩΤΑ (5 monede) (vezi graficul 2), iar cel al lui ΞΕΝΟΝ cu cel al magistraților eponimi ΠΥΡΒΑ (1 monedă) și ΦΙΛΟΔΑΜΟΥ (2 monede).

Greutatea monedelor din tezaur este una normală, majoritatea lor cântărind între 2,95 și 3,15g (18 monede). Uzura a făcut ca unele dintre piese să scadă în greutate, dar nu în mod pronunțat.

Repartizarea monedelor pe greutate:

GREUTATE	ΜΕΝΙΣΚΟΣ/ ΑΡΧΙΠΟΥ	ΜΕΝΙΣΚΟΣ/ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ	ΜΕΝΙΣΚΟΣ/ ΚΑΛΛΩΝΟΣ	ΜΕΝΙΣΚΟΣ/ ΛΥΚΙΣΚΟΥ	ΜΕΝΙΣΚΟΣ/ ΦΙΛΩΤΑ
2,85-2,95	0	1	1	1	0
2,95-3,05	2	1	2	1	2
3,05-3,15	1	4	3	2	0
3,15-3,25	0	1	0	2	1
3,25-3,35	0	1	0	1	2

Tezaurul cu monede de tip „Huși-Vovriești” descoperit la Huși

Lucian Munteanu, Costel Chiriac, Bogdan Minea

Tezaurul a fost descoperit în anii 1864-1865, în localitatea Huși și conținea, inițial, 28 de monede și un vas din argint. În colecția Muzeul de Istorie Naturală din Iași se mai păstrează doar 23 de exemplare (inv. 30222/335-357), transferate de la Biblioteca Universitară, în cursul secolului al XIX-lea. Toate monedele sunt imitații, de bună calitate, după tetradrahmele lui Filip al II-lea, fiind atribuite tipului „Huși-Vovriești”. Greutatea acestora variază între 13,44 și 14,91 g., iar diametrul, între 21 și 27

mm. Cu o singură excepție, piesele prezintă tăieturi adânci, aplicate pe revers, care secționează flanul monetar, în majoritatea cazurilor. Se remarcă absența contramărcilor de pe exemplarele din lotul studiat.

În literatura de specialitate se cunosc numeroase tezaure și descoperiri izolate de tip „Huși-Vovriești”, răspândite pe un areal geografic foarte vast. Cu toate acestea, există foarte puține date certe care să sprijine încadrarea cronologică, identificarea locului baterii sau a apartenenței etnice a acestei categorii numismatice. De-a lungul timpului s-au formulat diverse ipoteze, care susțin emiterea lor de către populațiile geto-dacice, celto-bastarne sau tracice, începând cu cea de-a doua jumătate a secolului al IV-lea, până în primul veac î.Hr.

A 2000 years fingerprint on a counterfeited Roman silver coin

Cristian Gazdac

The paper is presenting a case of counterfeiting coins in Antiquity, with clear evidence provided not by the metal alloy but a mistake of the forger.

By analyzing the fingerprint I try to figure out the technique used and when, during the technological process the Roman forger made the mistake. This fabulous discovery came out while cleaning some Roman coins kept for 50 years in a dark cellar together with other artefacts. And, to close the circle of all these aspects it must be mentioned that the coin was found with two other genuine Roman silver coins in a 7th century AD grave from Transylvania.

Un denar emis pentru Julia Titi

Mihai C.V. Cornaci, Coriolan Chiriches

Moneda mai jos prezentată a fost achiziționată în anul 2011, prin amabilitatea dlui Gavril Lavric, pasionat colecționar din Gura Humorului. La rândul său, cu mulți ani în urmă, fostul posesor a achiziționat moneda de la un profesor de istorie din localitate, ce avea și alte monede romane imperiale și republicane. Se poate admite că moneda a fost găsită în apropierea localității amintite.

Moneda este cunoscută de specialiști și de unii colecționari, fiind prezentată în cataloagele de specialitate și prezentă în unele licitații. Raritatea ei și gradul înalt de execuție artistică constituie motivul principal al prezentării.

AR ↑ 3 g, 20mm.

Av. ♀ IVLIA AVGVSTA TITI AVGVSTI F.

Bustul drapat al Iuliei, în profil, spre dreapta, purtând diademă peste părul prins în cosițe.

Rv. ♀ VENVS – AVGVS[T]

Venus în picioare, acoperită mai jos de mijloc, văzută din spate, sprijinindu-se pe o coloană, ținând în mâna stângă un sceptru lung iar în dreapta un coif.

RIC, II, p. 122, nr. 56, Roma, 79-81 e.n.

În bibliografia citată, sunt cunoscute mai multe variante ale legendelor de pe avers și revers (doar AVGV).

Pornind de la piesa amintită, autorii discută unele aspecte mai puțin cunoscute ale iconografiei monetare din timpul dinastiei Flaviilor.

Despre un tezaur de antoninieni descoperit la Sucidava (Corabia, jud. Olt)

Mirela Cojoc, Ștefan Vasiliță

Autorii prezintă un lot de 12 monede păstrate în colecția Muzeului de Arheologie și Etnografie din Corabia. După documentele de arhivă păstrate în muzeu, e vorba despre un tezaur de antoninieni descoperit lângă bazilica creștină, în campania de săpături 1981. În literatura de specialitate, este menționat sumar de D. Tudor și de colaboratorii săi într-un raport de săpătură publicat în anii 1980. Primele emisiuni datează din timpul ultimilor ani de domnie a împăratului Gallienus. Ultimele monede sunt însă piese din timpul domniei comune a lui Arcadius și Honorius. Structura „depozitului”, cu majoritatea pieselor din perioada Gallienus-Aurelian dar cu ultimele piese datând din jurul anului 400, ridică un semn de întrebare asupra validității modului de recoltare a monedelor. Starea de conservare extrem de precară și condițiile de descoperire, într-o zonă puternic afectată de săpăturile lui Gr. Tocilescu, D. Tudor și O. Toropu, îi conduc pe autori la concluzia că „tezaurul de antoninieni descoperit în 1981” este de fapt o colectare defectuoasă a unor monede descoperite izolat.

Monedele bizantine timpurii descoperite în Dobrogea. O statistică monetară

Gabriel Custurea

Autorul inventariază peste 3.000 de piese, descoperiri izolate, din secolele VI-VII și face o trecere în revistă a colecțiilor care le adăpostesc. Dintre acestea se remarcă MINA Constanța și IA București, la care se alătură Colecția Bibliotecii Academiei, MNIR (colecția Papahagi) și ICM Tulcea.

De-a lungul anilor mare parte dintre ele au fost analizate, dar sunt încă în studiu loturi importante ca de exemplu Adamclisi (IA București), Isaccea (IA București și ICM Tulcea), pe care cei interesați încă le așteaptă.

Numai prin studiul acestor colecții se pot face observații precise privind starea economică a provinciei Scythia Minor și se poate surprinde mai bine fenomenul de ruralizare de la sfârșitul antichității.

Considerații privind repertoriul numismatic din Valea Carașului (județul Caraș-Severin)

Dana Antoaneta Bălănescu, Constantin Zeno Stoiacoviciu

Un proiect comun, între Muzeul Banatului Montan (Reșița) și Muzeul orașenesc Vârșeț (Serbia), privind cercetarea arheologică în Valea Carașului și a afluenților râului, ne-a determinat să reluăm studiarea descoperirilor din această zonă.

Până la editarea apropiată a volumului bilingv, suntem în măsură să prezentăm câteva concluzii. În primul rând, amintim succint anumite date istorico-geografice. Valea Carașului este una din zonele Banatului de Munte cu o semnificație aparte în istoria locală, și o poziție strategică importantă, datorită faptului că a reprezentat o punte de legătură între Câmpia Panonică și sud-estul Europei, în special prin prezența Dunării. Investigația acestei zone, departe de a fi epuizată, reprezintă o deschidere pentru viitoarele cercetări. Aceasta se deosebește de celealte zone prin potențialul turistic deosebit, în special prin cheile de o frumusețe aparte, cu peșteri spectaculoase lacuri. Pe dealurile și văile bogate, s-au format treptat, prin procesul de strămutare, numeroase sat. Între cele două mari râuri, Caraș și Nera, precum și în jurul Cetăților medievale, s-a defășurat de veacuri viața comunităților, străjuite de munții Aninei. Valea Carașului era cuprinsă între două districte (din cele 8 privilegiate), între 1342-1658: la nord, districtul Carașova și la sud, districtul Ilidia.

În epoca modernă, zona este spațiu multietnic, în care relațiile de bună vecinătate au fost cordiale. Carașul rămâne prin localitățile sale rurale locul cel mai pur etnic românesc. Cu excepția câtorva localități colonizate cu carașoveni bufeni și germani, strămutările de populație s-au făcut preponderent în cele două orașe minere Oravița și Anina.

Repertoriul numismatic din Valea Carașului cuprinde 8 localități, cu piese din epoca dacică până în cea modernă. Majoritatea sunt descoperiri izolate, fortuite, deși cercetările arheologice sistematice au fost numeroase în această zonă. Un loc aparte îl ocupă cele trei tezaure romane târzii, din secolul IV d. Chr., descoperite în comuna Răcășdia.

După analizarea materialului monetar din mai multe puncte de vedere și a încadrării acestuia în contextul arheologico-istoric al Văii Carașului, autorii comunicării prezintă, în încheiere, câteva direcții de recuperare și revalorificare a cercetărilor mai vechi.

Un tezaur de monedă moldovenească din primul sfert al sec. XV. Concluzii preliminare

Lilia Dergaciova

Este prezentat tezaur găsit în anul 2011 în Republica Moldova. Studiul pieselor, emisiuni pentru principatul Moldovei, este îngreunat de faptul că numărul total al pieselor rămâne necunoscut, deoarece o parte din ele au fost rupte, iar fragmentele acestora pierdute. În prezent deținem informații despre 72 piese întregi și patru fragmente. Toate acestea au fost emise în timpul domniei lui Alexandru I (1400-1432) și prezintă emisiunile anepigrafe.

Piese se repartizează în trei tipuri principale, bătute în prima parte de domnie a lui Alexandru I: un tip imită emisiunile lui Petru I cu două flori de crin – 14 ex.; un tip are cu coif deasupra scutului II – 49 ex.; un tip cu sturion deasupra scutului – 10 ex.; tip neprecizat – 3 ex.

Tezaurul ajută la mai buna cunoaștere a emisiunilor lui Alexandru I prin studierea pieselor, atât prin analiza metrologică (până în prezent, nu avem contribuții științifice în aceeași direcție de studiu) și prin prezentarea unor variante noi. Pornind de la aceste premise, este prezentată tipologia, cronologia relativă și metrologia emisiunilor lui Alexandru I.

Un tezaur monetar din secolul al XVI-lea descoperit la Slobozia, jud. Ialomița

Dan Pîrvulescu, Marian Neagu

Pe data de 4 august 1988 în colecția numismatică a Muzeului Dunării de Jos din Călărași a intrat un lot de monede din argint provenind din Slobozia, jud. Ialomița. Nu cunoaștem detalii privind numărul pieselor aflate inițial în tezaur și dacă au fost recuperate în întregime. Tezaurul este compus din 37 de denari emiși de Ungaria între anii 1517-1552. În urma examinării tuturor monedelor aflate în prezent în colecția Muzeului Dunării de Jos, se poate observa că majoritatea denarilor (34 ex.) provin de la împăratul Ferdinand I în calitate de rege al Ungariei. Alți trei denari au fost emiși în numele regelui Ludovic al II-lea (1516-1526). Din punct de vedere al repartiției pe ateliere monetare se observă că majoritatea denarilor au fost bătuți la Kremnitz (34 ex.) la care se adaugă Sibiu (2 ex.) și Visegrad (1 ex.). Deși prezintă urme de circulație, monedele sunt bine conservate. Cei mai vechi denari din structura tezaurului de la Slobozia sunt două exemplare bătute la Kremnitz în anul 1517 iar cele mai recente sunt patru piese din anul 1552, care poartă marca atelierelor de la Kremnitz și Sibiu.

Un tezaur monetar medieval inedit descoperit la Rușor, com. Pui, jud. Hunedoara

Raoul M. Șepilici

Cândva după anul 2000, un elev a descoperit întâmplător, pe proprietatea familiei sale din satul Rușor (com. Pui, jud. Hunedoara), un mic tezaur medieval, compus din piese din argint. S-au recuperat 27 monete (foarte probabil întreg lotul găsit) – monete de 3, 6 și 15 kreuzer și o piesă de 6 groși. Acestea sunt emise în Imperiul Romano-German (26 buc) și Polonia (1 buc). Structura depozitului este următoarea: Imperiul Romano-German: Austria – 15 monete din 1664-1710 (9 de 3 kreuzer, 2 de 6 kreuzer și 4 de 15 kreuzer), Bohemia – 1 monetă 1713 (3 keuzer), Olmutz – 1 monetă 1693 (15 kreuzer), Silesia-Liegnitz-Brieg – 2 monete 1664-1665 (ambele 15 kreuzer), Ungaria 6 monete din 1663-1697 (1 de 3 kreuzer, 3 de 6 kreuzer și 2 de 15 kreuzer), Württemberg-Oels – 1 monetă 1674 (6 keuzer) și Polonia – 1 monetă 1661 (6 groschen). Echivalând piesa de 6 groschen cu una de 3 kreuzer, avem un total de 219 kreuzer, adică ceva mai mult de 3,5 florini din argint, o sumă relativ mică. Piese sunt destul de uzate, unele fiind perforate. Este greu de stabilit un motiv exact al îngropării micului tezaur. Acesta completează lista descoperirilor din zonă, de altfel destul de bogată în descoperiri de tezaure monetare medievale.

Tezaurul de monede otomane din secolul al XVIII-lea descoperit la Gratia, jud. Teleorman

Alina Ivănescu, Dan Pîrvulescu

Pe data de 29 mai 1962, la nord de comuna Gratia, jud. Teleorman, cu ocazia efectuării unor lucrări agricole lângă grădinile fostului CAP, a fost descoperit un tezaur compus din 62 monede. Lotul de monede aflat în colecția „Maria și Dr. George Severeanu”, din cadrul Muzeului Municipiului București a beneficiat de o primă publicare sumară în anul 1968, însă autorii consideră necesar reluarea

tezaurului. Cu excepția unei singure piese, emisă de Mustafa II (1695-1703), toate celelalte exemplare datează din secolul al XVIII-lea și au fost emise de Imperiul Otoman și de Austria. Din punct de vedere al emitenților și al nominalurilor structura tezaurului este următoarea: Mustafa II (1695-1703), 30 parale (1 ex.); Ahmed III (1703-1730), 20 parale (3 ex.); Mahmud I (1730-1754), 10 parale (2 ex.), 20 parale (23 ex.), 40 parale (27 ex.); Maria Theresia (1740-1780), taler (2 ex.); Mustafa III (1757-1774), 40 parale (1 ex.), 60 parale (3 ex.). Cele mai recente monede sunt două piese de la Mustafa III (40 parale = kuruş și 60 parale = altmışlık), emise la Constantinopol (Islâmbol), în anul trei de domnie a sultanului (1759-1760). Cea mai veche monedă este o piesă de 30 parale (zolota), emisă în numele sultanului Mustafa II.

Sigiliul Biroului de Hotărnicie din Basarabia

Adelaida Chiroșca

Mai multe acte emise de Biroul de Hotărnicie din Basarabia printre care formulare de hotărnicie și planurile moșiilor se păstrează astăzi în colecția Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei (MNAIM). Pe ele se pot vedea, pe lângă semnăturile inginerilor cadastrali și hotarnici, și niște sigilii de mari dimensiuni cu stema Imperiului Rus și legenda din exergă: „Попечениемъ и милостию императора Александра II” „Popečeniem i milostiju imperatora Alexandra II” cea ce în traducere ar însemna: „Din grija și bunăvoința împăratului Alexandru al II-lea”. Un sigiliu asemănător, datat cu secolul al XIX-lea se păstrează printre matricile sigilare din patrimoniul muzeului și impresionează, cu adevărat, prin dimensiunile sale. Este un sigiliu inedit și valoarea lui crește și mai mult alături de actele din colecție, autentificate de el. Sigiliul pe care îl propunem atenției este unul prin care se validau actele Biroului Regional de Hotărnicie instituit în primăvara anului 1819 în Basarabia cu menirea de a întocmi listele topografice a proprietăților funciare din Basarabia. Acest birou se preocupa de asemenea de stabilirea hotarelor, și de întocmirea și eliberarea planurilor moșiilor, a formularelor de hotărnicie și a cărților cadastrale. Activitatea Biroului de Hotărnicie din Basarabia n-a fost atât de productivă și n-a satisfăcut așteptările autorităților imperiale. Biroul de Hotărnicie din Basarabia, raporta Cancelariei de Hotărnicie în 1883, despre cartografierea a 2257 de moșii cu o suprafață de 2494009 desetine. La 21 martie 1889 Biroul de Hotărnicie din Basarabia constată definitivarea procesului de stabilire a hotarelor moșiilor în județele Hotin, Soroca, Bălți, Orhei, Chișinău, Bender, Akkerman și Ismail, rămânând nefinisată delimitarea pământurilor bisericesti. Investigarea ulterioară a distribuirii loturilor de pământ parohiilor a fost transmisă Cărmuirii Guberniale din Basarabia. La 1 ianuarie 1891 în baza deciziilor Consiliului de Stat despre suprimarea Biroului de Hotărnicie din Penza și Cernigov din 19 decembrie 1888 și 1 mai 1890, activitatea Biroul de Hotărnicie din Basarabia a fost suspendată.

200 de ani de la nașterea marelui om de stat și numismat Costache Negri

Gheorghe Cristache

Costache Negri este considerat de toți contemporanii săi „capul și idolul unei generații nobile, care luase inițiativa în idee de reformare”. Mihai Eminescu îl definea drept „unul din cei mai nobili bărbați ai românilor”.

S-a născut la Iași în martie 1812. A rămas orfan când avea doar 11 ani. Tatăl său, Petrache Negri era boier de treapta a doua. Mama sa, Smaranda, născută din neamul Dolnicilor, se va recăsători cu Costache Conachi, prieten apropiat a lui Petrache Negri, în anul 1828. În 1831, Smaranda a încetat din viață, iar C. Conachi s-a îngrijit mai departe de copiii săi vitegi, de Costache Negri și surorile lui. Conachi s-a oferit să-l înfiieze și să-i lase averea, una din cele mai însemnate ale Moldovei acelei vremi. Tânărul a refuzat generos oferta, rămânând în cele mai bune relații cu tatăl său vitreg.

Studiile le face la Viena și Paris. S-a întors apoi în țară, unde semnează declarația mișcării revoluționare de la Iași, este trimis în exil, dar evadează, pentru a participa la adunarea de la Blaj, din 3 mai, iar la 12 mai avea să se numere la Brașov printre autorii programului „Principiile noastre pentru reforma patriei”.

În 1849, după instalarea lui Grigore Ghica ca domn al Moldovei, revine în țară, unde este numit pârcălab de Galați. Din 1854 ocupă funcția de ministru al lucrărilor publice. În 1855 domnitorul Ghica îl trimite la Constantinopol în diplomație. Diplomat înăscut, Negri a dat dovadă de răbdare și de tact politic, luptând pentru făurirea României ca stat național (ianuarie 1862), muncind în continuare împreună cu domnitorul A.I. Cuza și ceilalți colaboratori ai acestuia pentru crearea României moderne,

politice și culturale.

Autorul va aminti în treacăt și alte fapte mărețe.

După detronarea lui Cuza, Negri se retrage la moșia sa de la Târgu Ocna – Bacău, unde moare la 28 septembrie 1876, iubit și plâns de toată lumea care l-a cunoscut. Negri a fost și un pasionat colecționar de tablouri și numismatică.

În ultima parte a materialului, va fi prezentată medalistica închinată lui C. Negri.

Bonuri valorice ale unor firme timișorene din colecția Muzeului Banatului din Timișoara

Nicoleta Demian

Sunt prezentate 52 de bonuri valorice, aflate în colecția Muzeului Banatului din Timișoara (nr. inv. 280), emise de diverse firme timișorene în perioada de după Primul Război Mondial, pentru a suplini lipsa monedei mărunte de pe piață. Instituțiile emitente sunt:

Cafenele: Belvárosi kávéház (Cafeneaua din Cetate); Elite, Koronaherczeg (Prințul moștenitor Rudolf); Lloyd; Palace; Royal; Városi kávéház (Cafeneaua Orașenească); Wendt.

Restaurante și berării: Ambrus; Duci bácsi; Elite; Franczen Péter; Mednyánszky István; Spieluhr (Orologiul muzical).

Cazinouri: Offiziers Kasino (Cazinoul Ofițerilor).

Hoteluri: Arany Ökör (Boul de aur); Arany Szarvas (Cerbul de aur); Központi Szároda (Hotel Central).

Cofetării: Kobelt; Virágh.

Proprietari de magazine alimentare sau afumătorii: Beitz Miklósné; Galgon Gyula; Márton Ádám; Oberländer Miksa; Stemper Ádám; Wallisch János.

Brutari: Kocsi Rezső; Szlamál László.

Aceste emisiuni de necesitate au intrat în colecția muzeului în perioada interbelică, posibil în anul 1932. Sunt prezente toate valorile nominale de la 10 fillér/helleri (cea mai mică) până la 90 fillér/helleri (cea mai mare). Doar două emisiuni sunt datate (1919). În completare, sunt prezentate reclame și imagini de epocă ale firmelor emitente, alături de informații despre proprietarii acestora.

Aparent lipsite de importanță, aceste emisiuni îmbogățesc repertoriul emitenților cunoscuți până în prezent, oferind în același timp, pe lângă date numismatice sau economice, informații despre viața cotidiană de după primul război mondial.

Congresele Societății Numismatice Române în reprezentări insignografice

Tiberiu Kelemen

După preluarea, în 1933, a conducerii SNR de către Constantin Moisil, a început o perioadă deosebit de fertilă în cercetarea numismatică. Noua etapă în activitatea Societății va fi profund influențată de organizarea între anii 1933-1937 a cinci congrese naționale de numismatică și arheologie, acestea desfășurându-se în orașele București, Craiova, Cernăuți, Cluj și Iași. La aceste congrese au participat reprezentanți de seamă ai cercetării numismatice, precum C. Daicoviciu, C. Nicolaescu-Plopșor, E. Beker, Dinu Roseti, C. C. Giurescu, alături de figuri marcante ale numismatice europene precum N. Mușmov sau J. Babelon.

Evenimentele amintite au fost însoțite de numeroase material promoționale precum afișe, medalii, insigne și diverse înscrisuri. Prezentarea insinelor decernate cu ocazia congreselor reprezintă tema lucrării de față.

Decorațiile generalului Gheorghe Avramescu

Ioan Siminicianu

Autorul prezintă viața gen. Gheorghe Avramescu, personalitate de seamă a județului Botoșani. Pentru a-i cinsti memoria, va fi prezentat o scurtă bibliografie, urmată de prezentarea decorațiilor militare primite de acesta.

S-a născut la Botoșani, pe data de 26 ianuarie 1888. În perioada anilor 1906 – 1908 a urmat cursurile Școlii de Ofițeri Infanterie și Cavalerie din București, apoi Școala Superioară de Război, pe care a absolvit-o al doilea din promoție.

În timpul Primului Război Mondial a luat parte la luptele din Dobrogea. S-a remarcat apoi în luptele pentru apărarea Bucureștilor. A urcat rapid pe cele mai înalte trepte ale ierarhiei militare, fiind

decorat pentru faptele sale de arme cu decorațiile cele mai de seamă ale României. În anul 1917, a primit **Ordinul Steaua României** în grad de cavaler cu panglică de virtute militară. În calitate de comandant de batalion a participat la luptele de la Mărășești; pentru faptele sale de arme a primit **Ordinul Coroana României** în rang de ofițer cu panglică de Virtute Militară.

A fost avansat la gradul de general de brigadă în anul 1935, apoi general de divizie în anul 1940. Al Doilea Război Mondial l-a găsit la comanda Corpului Vânători de Munte cu care, în iunie 1941, a participat la eliberarea Bucovinei. În acea perioadă i s-au acordat **Ordinul Mihai Viteazul**, clasa a III-a și ordinul german **Crucea de Fier**, clasele II și I. A participat la luptele din Crimeea și la cucerirea Sevastopolului, pentru care a fost decorat cu **Ordinul Mihai Viteazul**, clasa a II-a și **Ordinul Crucea Germană de Aur**. Să amintim că pe data de 25 octombrie 1944, militarii români de sub comanda sa au eliberat orașul Carei, ultima localitate românească aflată sub stăpânire maghiară din 1940, ca urmare a Dictatului de la Viena.

A fost înaintat apoi la gradul de general de armată. La data de 2 martie 1945, gen. Gheorghe Avramescu a fost convocat la un comandament al armatelor sovietice unde a fost arestat în secret. După o lună de zile, soția sa Adela și fiica Felicia au fost arestate și ele, apoi trimise în Siberia. Fiica s-a sinucis iar soția a revenit în țară în anul 1956.

Autoritățile sovietice au dat un comunicat informând că generalul a fost ucis în urma unui atac aerian asupra mașinii sale. Există date care demonstrează că a fost executat de către NKVD. În ziua de 23 octombrie 2000, rămășițele pământești ale lui Gheorghe Avramescu au fost aduse, cu onoruri militare, în Cimitirul militar din Cluj.

Prin măreția trăirii și luptei sale, Gheorghe Avramescu a înscris o pagină de glorie în Cartea de Aur a neamului nostru.

Simbolistica insinelor de apartenență la Organizația Pionierilor din România (1949-1989)

Radu Tabără

Deși la o primă privire un studiu referitor la insignele emise de Organizația Pionierilor din România poate stârni zâmbete (îngăduitoare față de demers sau nostalgice), o analiză mai atentă va arăta complexitatea domeniului, aproape complet ignorat de cercetarea științifică, deși o mare parte a cititorilor au fost membri ai acestei organizații de masă.

De-a lungul existenței sale (1949-1989), Organizația Pionierilor din România a folosit consecutiv trei tipuri de embleme, transpuse și în insigne de apartenență purtate de membrii săi. Insignele au fost emise în anii 1949, 1957 și 1966. Prezentarea își propune să analizeze legătura dintre respectivele insigne și evoluțiile politice din țara noastră, în paralel cu mesajul ce se dorea a fi transmis copiilor. Legătura strânsă dintre Organizația Pionierilor și puterea politică poate fi urmărită prin evoluția insignei, care a fost marcată de trei evenimente importante. Primul model corespunde perioadei care a urmat instaurării regimului comunist în România, în timpul căreia URSS și Stalin constituiau principalele surse de inspirație. Cel de-al doilea model al insignei corespunde perioadei de destalinizare.

Cea de-a treia modificare a insignei a survenit în contextul proclamării Republicii Socialiste România și procesului de răcire al relațiilor dintre țara noastră și URSS. Acest model diferă radical de cele anterioare, fiind renunțată la iconografia sovietică, care a fost înlocuită cu numeroase elemente naționale (cel mai important fiind tricolorul). De asemenea, se remarcă și o relativă depolitizare a insignei prin eliminarea simbolurilor specifice comunismului.

Prezentarea va mai aborda și aspecte legate de modul de acordare a insinelor, modalitatea corectă de purtare (așa cum e prezăcută în regulamente) și modul în care prevederile respective erau respectate.

Monedele „iluzii”

Ștefan Samoilă

„Not all what you see with your eyes – is according to reality” („Nu tot ce vezi cu ochii – este în conformitate cu realitatea”) Sandro Del-Prete

Din fantastica lume a monedelor, o notă aparte o au așa-numitele „illusions”, monede „iluzii”. Aceste monede au fost emise având gravate pe avers diferite imagini, creații ale artistului plastic elvețian Sandro Del-Prete.

S-a născut în anul 1937, în Berna, Elveția. Urmează cursurile școlii din Fribourg, Elveția,

obținând diploma în domeniul comercial. Desenul și pictura fiind marile sale pasiuni, la vârsta de 23 de ani pleacă în Italia, la Florența, unde frecventează cursurile Academiei de Artă. Reîntors în Elveția, a început să realizeze lucrări de artă religioasă și simbolică, în paralel cu o carieră în domeniul industriei de asigurări. Opera artistică a fost astfel caracterizată de profesorul Abraham Tamir, fondator al muzeului de la Universitatea Ben-Gurion din Negev, Israel: „Del-Prete, într-o manieră genială, materializează binecunoscutul efect psihologic, al diferenței dintre – privire – (uzual cunoscută ca privire primară a unui observator) și – vedere – (a doua privire, când lucrurile sunt apreciate mult mai profund în minte). Timp de 20 de ani a continuat să deseneze, realizând ilustrații pe care, ulterior, le-a direcționat către imaginile sale „iluzioniste”. Pornind de la observația că un cameleon își poate mișca simultan ochii în două direcții, a început să experimenteze, desenând scene și obiecte ce puteau fi privite simultan din două puncte de vedere. Artist original al iluziilor optice, va primi recunoașterea internațională, pe care o merită, în ultimii ani.

În anul 2001, Banca Ugandei, Republica Liberia, Republica Democratică Congo și Zambia, emit câte o monedă având pe avers o creație artistică a lui Sandro Del-Prete („Spiritul muntelui”, „Femeie sau bărbat”, „Viața în roz” și „Pisica în fereastră”), urmate în anul 2008, de Republica Palau, cu două monede („Don Quixote” și „Secretul dintre frunzele de toamnă”).

În concluzie, cele șase monede au fost emise de cinci țări diferite, de forme diferite: rotunde, pătrate, dreptunghiulare, dodecagonale și ovale. Toate monedele au fost realizate din argint cu titlu superior și greutate diferite, o monedă este color („Viața în roz”) iar una are o parte aurită (frunzele de la „Frunze toamnă”). Autorul comunicării va prezenta piesele, insinând asupra semnificației acestora.

Structura colecției numismatice a Societății Numismatice Române

Aurelian Ionescu

Colecția numismatică a SNR s-a format din donații și din achiziții începând mai ales din 1956 până spre anul 2004.

A. Colecția medalistică cuprinde medalii și plachete

- a) Regalite (românești și străine)
- b) Cu evenimente: istorice, economice, etc.
- c) Cu personalități marcante
- d) Fondări sau aniversări de instituții
- e) Militare (de regiment)
- f) Premii (școlare, militare, alte instituții)
- g) Satirice (germane, austro-ungare) legate de primul și al doilea război mondial
- h) Masonice

B. Colecția de monede (de aur, argint, bronz)

- a) Antice: grecești, romane, bizantine
- b) Medievale
- c) Moderne diverse

C. Colecția de insigne, jetoane, mărturii

D. Colecția de ordine și decorații

Colecția numismatică a SNR se află la Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan” al Academiei Române din 1980 și nu există un inventar complet al întregii colecții; el este în curs de întocmire.